בית משפט השלום בבאר שבע

[redacted]

לפני כבוד השופט, סגן הנשיא יורם ברוזה

תובעים [redacted]
ע"י ב"כ עוה"ד תום גיצה

נגד

נתבעים [redacted]
2. הפניקס חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד זיו מנדלוביץ

פסק דין

כללי

1. ביום [redacted], בסביבות השעה [redacted] רכב התובע על אופנוע בעיר [redacted], לאופנוע לא היה ביטוח תקף לפי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל – 1970. רכב הנתבע, אשר היה מבוטח על ידי הנתבעת, נסע בנתיב ממול.

2. הואיל ומדובר באופנוע ללא ביטוח, ובהתאם לסעיף 7(5) לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה – 1975 (להלן: "חוק הפיצויים") התובע אינו זכאי לפיצוי מכוח חוק זה. לכן הוגשה התביעה מכוח פקודת הנזיקין [נוסח חדש] וזאת כנגד הרכב הפוגע והמבטחת בהתאם לע"א 2591/09 אנואר אלנסארה ואח' נ' אברהם שליסל ואח' (2011) (להלן:- "עניין אלנסארה"). הנתבעת מכירה בכיסוי הביטוחי.

תיק זה אינו כולל חידוש משמעותי או חשיבות שונה מתיקים אחרים, על כן ובהתאם לתקנה 129 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט – 2018. יכלול פסק הדין פירוט קצר של המחלוקות, ממצאי בית המשפט לגבי עובדה והשאלה המשפטית הטעונה הכרעה, והכל באופן תמציתי.

תביעות של נהגים חסרי ביטוח

3. הנתבעת פתחה את הסיכומים מטעמה בטענה עקרונית שנוגעת לתביעות נהגים חסרי ביטוח שאינם זכאים לתבוע בשל חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים ומשכך הם תובעים את הרכב הפוגע מכוח פקודת הנזיקין (עניין אותו היא מכנה "בעיית הרוכב החופשי" או "תאונה משפטית").

לטענתה (ולצורך כך היא מפנה לדיונים שהתקיימו בכנסת) 44% מכלל נהגי האופנוע אינם מחזיקים ביטוח תקף. לכן, על אף שבפועל חברות הביטוח משפות את התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ מכוח צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים), התשס"א – 2001 בפועל לאור שכיחות העדר הביטוח הנטל על חברות הביטוח גדול יותר.

[redacted]

4. הנתבעת מוסיפה כי היא למעשה "צינור" וכי הכסף הינו כסף של מבוטחים אחרים. לטענתה, בעצם העובדה שחברות הביטוח נדרשות לשאת בנטל נוסף זה, התוצאה הינה העלאת הפרמיות על כלל הציבור.

5. לטענת הנתבעת, מדובר בבעיה מערכתית שבה אותם נהגים חסרי ביטוח מקבלים כספים מבלי לשאת בעלות חלקם בביטוחים. לטענתה מדובר בהחלטה מודעת של אותם נהגים שמבקשים לחסוך ובכך מעמיסים על המערכת הציבורית, שכן בעלות הטיפול הרפואי נושאת מערכת הבריאות שממומנת מכספי ציבור, בעלות של גמלאות הביטוח הלאומי נושא הציבור בכללותו ואם איתרע מזלו של התובע, וניתן לקבוע כי הנהג הפוגע אחראי, אז הוא גם יקבל פיצוי מחברת הביטוח של הרכב הפוגע.

6. הנתבעת מפנה לרע"א 1665/15 משה אטיאס נ' דניאל רוסו ואח' (2015) (להלן:- "עניין אטיאס") שם ציין כב' השופט זילברטל כי:-

> "טענת המשיבים היא, שאי עשיית הביטוח על-ידי המבקש והעובדה שהתיר לנפגע לעשות שימוש בקטנוע, הביאו לכך שהנפגע לא יכול היה להיפרע ממבטח הקטנוע על פי חוק הפיצויים ולפיכך הוא תבע את המשיבים. כלומר, רשלנותו של המבקש והפרת חובה חקוקה על ידו גרמו נזק למשיבים, ועל כן הם רשאים לתבוע שיפוי מהמבקש, היה והם יחויבו לפצות את הנפגע. אין ההודעה לצד השלישי שנשלחה למבקש נובעת ישירות מתאונת הדרכים, אלא מכך שבמחדליו ובמעשיו הוא יצר "תאונה משפטית" שגרמה נזק למשיבים. בזהירות המתחייבת ייאמר שאין לומר על הטענה שהיא מופרכת מעיקרא, ונראה שגם אין מדובר, על פני הדברים ומבלי להביע כל עמדה לגופן של הטענות, בטענת סף שסיכוייה להתקבל נעלים מכל ספק ושלפיכך ממש מתבקש לקבלה לאלתר" (פסקה 8)

7. משכך טוענת הנתבעת כי אין מדובר ב"אשם תורם" אלא בכך שהתובע, שבחר לנסוע ללא ביטוח, יצר חיוב לא מוצדק ויש לקחת זאת בחשבון ולהפחית את הפיצוי, הפחתה אותה היא מעמידה על שליש.

8. התובע מפנה לכך שהחלטת כב' השופט זילברטל בעניין אטיאס הייתה לאפשר הגשת הודעה לצד ג' כנגד נהג האופנוע, וכי אין ידיעה כיצד הסתיים התיק שכן פסק הדין לא פורסם במאגרים המשפטיים. כמו כן הפנה התובע לכך כי טענה זו עלתה לראשונה בסיכומים ולא נמצא לה זכר עד עתה ולכן היא מהווה הרחבת חזית.

[redacted]

9. התובע מפנה לכך שהנתבעת הייתה יכולה להגיש הודעה לצד ג' (כפי שנעשה בעניין אטיאס הנ"ל) וכי כל ניסיון לטעון טענות אלו בסיכומים נידון לכישלון. בפועל טוען התובע כי הוא נענש בכך שנסע ללא ביטוח ועל כן לא יכול היה להגיש תביעה לפי חוק הפיצויים, נדרש להוצאות משפטיות גדולות ולהוכחת החבות.

10. לגופו של עניין, שאלה זו הינה שאלה עקרונית שאכן מצדיקה דיון, ומדובר בדיון נרחב ועקרוני. יתכן ומקום הדיון הינו בבית המחוקקים ולא בבית המשפט.

11. אולם בפועל, בהליך שלפני הנתבעת בחרה להעלות את הטענה רק בסיכומים מטעמה. טענה זו אינה מוזכרת כלל בכתב ההגנה מטעמה, לא הוזכרה בתחשיב הנזק מטעמה, וכלל לא הובאו ראיות בעניין (והפניה לדיונים בוועדות הכנסת אינה מהווה תחליף להליך הבאת הראיות שהיה מאפשר לתובע להציג ראיות נגדיות וכן לחקור את נותני חוות הדעת).

12. כבר בעניין אלנסארה נקבע כי נהג ללא ביטוח זכאי לתבוע מכוח פקודת הנזיקין, עניין זה קיבל משנה תוקף בהחלטות של בית המשפט העליון (ראו, למשל, ע"א 8552/09 עזבון המנוח עמאר אחמד ז"ל ואח' נ' המאגר הישראלי לביטוחי רכב "הפול" (2011), ע"א 7099/16 פלוני ואח' נ' ד"ר אהוד רוזנר ואח' (2019) (להלן:- "עניין רוזנר"), ע"א 149/22 פלונית ואח' נ' פלוני ואח' (2023)).

13. לפיכך, על אף שמדובר בטענה שיש מקום לבחון אותה, עדיין מדובר בטענה שהיה מקום לטעון אותה בכתבי הטענות ולהביא ראיות שיתמכו בכך, הנתבעת לא עשתה כן. על כן הנני קובע שאין מקום לדון בטענה זו בהליך שלפני.

שאלת האחריות

14. הצדדים מסכימים כי הנתבע ביקש לפנות שמאלה מתוך נתיב הנסיעה שלו כדי לחנות, בחניה מוסדרת, שהייתה לאורך הנתיב שבו נסע התובע (שבה חנו הרכבים במאונך לכביש). הצדדים מסכימים כי בסרטון מצלמה של [redacted] סמוכה ניתן לראות את התאונה, עוד מסכימים הצדדים כי לא הוגש כתב אישום כנגד הנתבע, ומשכך אין קביעה בהליך פלילי לגבי התאונה.

15. טענות הנתבע היו כדלקמן:-

א. הוא טען כי הוא גלש גלישה איטית, כי התכוון להיכנס לחניה ולפתע התובע פגע בו (עמ' 12, שורות 19-18);

ב. הוא אישר כי לא הבחין בתובע נוסע מולו (עמ' 12, שורה 23). טען כי היה לילה, ללא מכוניות וכי הוא נסע לאט במטרה להיכנס לחניה ואז הוא נפגע כאשר התובע פוגע בצד השמאלי של רכבו (עמ' 12, שורות 27-25);

[redacted]

ג. הנתבע אישר כי לא הבחין בתובע עד הפגיעה (עמ' 13, שורה 9) וכי למעשה היה מרוכז בחניה ולא בכביש (עמ' 13, שורה 17)

16. גרסה זו של הנתבע אינה תואמת את המציאות כפי שהיא עולה מהסרטון שהוגש. הסרטון הינו של מצלמת [redacted] והתאונה הינה בחלק העליון שלו, ועדיין ניתן לראות בסרטון (בצד הימני העליון) כי הנתבע נוסע באותה מהירות, פונה בפתאומיות **וכלל לא מאותת בטרם הוא עושה זאת**. למעשה, הנתבע מאשר כי היה מרוכז בחניה וכלל לא הבחין בתובע, אשר נסע כאשר האור הקדמי באופנוע דולק.

17. לפיכך יש לקבוע כי האחריות המלאה הינה על הרכב של הנתבע.

18. בעניין רוזנר הנ"ל, קבע בית המשפט כי בנסיבות אותו עניין, בהם תובע רכב על אופנוע במהירות גבוהה מהמותר וללא פנס קדמי דולק יש מקום לאשם תורם של 40%. בעניין שלפני שתי עובדות אלו לא קיימות (הסרטון לא יכול ללמד על המהירות, היה על הנתבעת להציג לכל הפחות דו"ח בוחן וניתן לראות כי התובע עם אור קדמי פועל). גם נהיגה ללא ביטוח אינה מהווה עילה להפחתת אשם תורם (כפי שנהיגה לא רישיון לא מצדיקה, אוטומטית, הפחתת אשם תורם ע"א 838/86 מוחמד סאלח מחמוד ואח' נ' ג'מילה אבו זייד ואח', פד"יי מג(1) 374 (1989)).

גם טענה נוספת של הנתבעת, ולפיה התובע לא נסע בצד ימין של הכביש (אלא קרוב לקו האמצע), לא הוכחה כנדרש (ובמיוחד שיש לזכור כי מכוניות חונות בצידו הימני של הנתיב, במאונך לכביש, כך שיש סכנה שיסעו לאחור). לכן אין מקום להפחתת אשם תורם בשיעור של 50% כבקשת הנתבעת.

19. מנגד, כפי שכן ניתן לראות בסרטון, לפני חנות ה[redacted] נעמד רכב אחר, מסוג יונדאי, שמספר שניות לפני התאונה החל לנסוע לאחור (שכן נכנס לחניה באופן שתופס שתי חניות), התובע מאשר כי לא ראה רכב זה, ולמעשה, אם רכב הנתבע לא היה פוגע בתובע, יתכן ורכב זה היה פוגע בו. התובע מאשר כי גם הוא לא שם לב לתנאי הדרך, לא למכוניות החונות ויתכן ויצאו, ולא לאלו שבאות ממול, **ועל כן מצאתי לנכון להפחית אשם תורם בשיעור של 20%.**

הנכות הרפואית

20. בעקבות התאונה נגרם לתובע שבר בשורש כף יד ימין (כמו כן נגרמו שפשופים, חתך מתחת לברך ימין וחבלות יבשות). לאחר שהניסיונות לביצוע רדוקציה של השבר בחדר המיון לא צלחו, אושפז התובע (חודש לאחר התאונה) ביום [redacted] ב[redacted] לצורך ביצוע ניתוח לקיבוע השבר, התובע שוחרר ביום [redacted].

[redacted]

21. הואיל ומדובר בתביעה לפי פקודת הנזיקין הגיש כל צד חוו"ד רפואית מטעמו (ד"ר דרור רובינסון מטעם התובע וד"ר ליאור דיין מטעם הנתבעים). בהודעה מיום [redacted] הודיעו הצדדים כי הנכות הרפואית המוסכמת הינה כדלקמן :-

א. 10% בגין הפגיעה בשורש כף יד ימין ;

ב. 10% בגין הצלקת הניתוחית בשורש כף היד.

עדות התובע לגבי הנזק.

22. בפועל העידו לפני רק התובע והנתבע, לא העידו לפני עדים אחרים ועל כן בעניין הנזק יש רק את עדות התובע.

23. התובע העיד ונחקר ביום [redacted]. בעדותו טען התובע כדלקמן :-

א. [redacted]
במתמ

ב. [redacted]
ללא צ

ג. לטענת התובע הוא לא עבד שנה, עשה תרגול עצמי עד שהיד חזרה לתפקוד (עמ' 3, שורות 21-28) ;

ד. לטענתו היד חלשה, הוא לא נושא דברים כבדים, מתקשה בהרמת משקלים, הצלקת רגישה ויש לו תחושה של זרמים. כמו כן, לטענתו, הוא מתקשה בלבישת חולצות עם שרוול ארוך (עמ' 3, שורה 30 – עמ' 4, שורה 7)

[redacted]

ח. לטענתו עקב התאונה והחבלה עבר לנהוג על רכב שעלותו גבוה יותר (עמ' 5,שורות 2-3) ;

[redacted]

טענות התובע לגבי גובה הנזק

24. לטענת התובע לצלקת יש משמעות תפקודית שכן לפי עדותו היא מפריעה לו בתפקוד היד, לטענתו חדל מעבודתו כשליח על אופנוע בשל המגבלה בשורש כף היד, וכי שליח על רכב משתכר פחות מאשר על אופנוע.

25. התובע טוען כי יש לבצע החישוב בעניינו בהתאם להלכות צעירים, וזאת על בסיס השכר הממוצע במשק, לתת לנכות הרפואית משמעות תפקודית מלאה.

26. התובע טוען לתקופת אי כושר בהתאם לחוות המומחה מטעמו (ובייחוד כאשר המומחה מטעם הנתבעת לא התייחס לכך) ולכן הוא מבקש 3 חודשים 100% ועוד 5 חודשים 50%. החל מיום [redacted] מבקש התובע פיצוי לפי 19% נכות.

27. את החישוב לעתיד הוא מעמיד על 70% מהחישוב האקטוארי (לפי 19% נכות והשכר הממוצע במשק). ומבקש לצרף הפרשות לפנסיה שכן הוא היה שכיר, יהיה שכיר וגם כיום הרישום כעצמאי הוא רק עקב ניסיון של [redacted] להימנע מלהכיר בו כעובד.

28. סה"כ מבקש התובע שיפסקו הסכומים הבאים :-

א. כאב וסבל – 123,00 ₪ ;
ב. הפסדי שכר לעבר – 53,520 ₪ ;
ג. הפסדי כושר השתכרות לעתיד – 522,793 ₪ ;
ד. פנסיה – 72,039 ₪ ;
ה. עזרה וסיעוד לעבר – 8,000 ₪ ;
ו. עזרה וסיעוד לעתיד – 65,000 ₪ ;
ז. הוצאות רפואיות ונסיעות לטיפולים (עבר ועתיד) – 20,000 ₪ ;

לסכומים אלו יש להוסיף שכ"ט עוד" (20% + מע"מ) והחזר אגרה ושכ"ט המומחה.

טענות הנתבעת לגבי הנזקים

29. לטענת הנתבעת גם המומחה מטעם התובע לא ייחס בחוות דעתו משמעות תפקודית לצלקת אלא רק לגב ולחולשה בשורש כף היד. לכן, והואיל והצדדים הסכימו כי לא נותרה נכות בגין הגב, יש להתייחס רק לשורש כף היד ולצלקת יש משמעות אסתטית בלבד.

30. הנתבעת מפנה לכך שהתובע היה בעת התאונה בן 20.5 שנים, בזמן התאונה לא עבד (לפי הדיווחים לביטוח הלאומי), וגם לאחר התאונה לא עשה דבר כדי לנסות ולרכוש מקצוע. הנתבעת

[redacted]

מפנה לכך שאין לפנינו נתוני שכר של התובע אלא רק רסיסי מידע שסופקו על ידי התובע, מבוקש שלא יינתן כל משקל לעדות התובע בהעדר אמינות.

31. הנתבעת מפנה לכך שהתובע הינו צעיר ולא קטין, ולכן (לטענתה) אין מקום לפעול לפי ההלכות שנקבעו בעניין קטינים, אלא ללכת לפי הנתונים הוצגו שכן יש לראות בתובע כמי שכבר עשה את הבחירות המקצועיות של חייו (והיא מפנה לרע"א 7490/11 חטיב פחרי נ' מוחמד חאג' (2011) (להלן:- "עניין פחרי")). עוד היא טוענת שיש לעשות שימוש בנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשים לב לכך שהתובע לא השלים את לימודיו (או לכל הפחות לא הציג ראיות לכך) וזאת כפי שנעשה במספר פסקי דין של בית משפט השלום בירושלים (ת.א. (שלום – י"ם) 56512-03-15 י.ב. נ' א.ש. ואח' (2018) וכן ת.א. (שלום – י"ם) 34926-05-12 ע.ח.מ. נ' המאגר הישראלי לביטוחי רכב "הפול" (2016) ולכן היא מבקשת כי בסיס השכר יהיה 10,000 ₪. בכל מקרה, טוענת הנתבעת כי הפיצוי הנכון הינו פיצוי גלובלי של 50,000 ₪.

32. לטענת הנתבעת אין מקום לפיצוי בגין עזרה או הוצאות, וכי את הפיצוי בגין כאב וסבל יש לפסוק לפי הפיצוי שהיה נפסק לו היה התובע זכאי לפיצוי לפי חוק הפיצויים וזאת כדעתו של כב' השופט הנדל בעניין אלנסארה הנ"ל (וכי שנקבע בת.א. (שלום – י"ם) 48258-03-15 נ.א.מ. נ' מוחמד ג'בארין ואח' (2018))

בסיס השכר

33. [redacted] מנורה חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' עזבון המנוח עיסא מוחמד ז"ל ואח' (2010)).

34. אכן, כפי שטען התובע, יש לראות בו צעיר, כפי שנקבע בע"א 4772/02 סהר חברה לביטוח בע"מ נ' גיל צ'יבוטארו (2009) ומשכך:-

> "העיקרון הנהוג בפסיקה לגבי קטינים או צעירים בתחילת דרכם המקצועית הינו אמידת אובדן כושר ההשתכרות על-פי השכר הממוצע במשק" (שם, פסקה 9)

35. בע"א 3751/17 המאגר הישראלי לביטוח רכב (הפול) נ' פלוני (2019) חזר על כך בית המשפט העליון והבהיר כי:-

> "עניינו באדם צעיר שנפגע קשות בשלב מוקדם של חייו, לפני שדפוס ההשתכרות שלו התגבש. כידוע, נקודת המוצא היא כי כאשר מדובר בקטין יש להיצמד לשכר הממוצע במשק, למעט מקרים חריגים, בהם

[redacted]

> הוצגו ראיות למימוש פוטנציאל השתכרות בעניינו של הניזוק הספציפי. כך לגבי קטין, וכך גם "לגבי צעירים בראשית דרכם, שנפגעו בטרם גיבשו מסלול מקצועי מוגדר..." (שם, פסקה 9)

באותו עניין היה מדובר בצעיר, שנפגע בגיל 22 שסיים עם בגרות במדעי המחשב ונפגע בעודו לומד לבחינה הפסיכומטרית, בית המשפט העליון **הפחית** את הפיצוי שנקבע בבית המשפט המחוזי כאשר הוא קובע כי:-

> "אכן, המערער השלים בגרות במגמת מדעי המחשב, נטה לעסוק בתחום זה, ובראיון הקבלה לקורס ההכנה לבחינה הפסיכומטרית, ציין כי שאיפתו היא לרכוש השכלה גבוהה בתחום מדעי המחשב. אולם המערער טרם החל לכתוב את סיפור חייו באופן ממשי, ועל כן, לא סגי בתוכניות ובשאיפות שטרם באו לידי ביטוי ממשי, ולא די בכך שלמד בתיכון במגמה ריאלית או במגמת מדעי המחשב כדרכם של רבים אחרים, כדי לסטות מנקודת המוצא". (שם פסקה 9)

36. קביעה זו של בית המשפט העליון יפה גם בעניין שלפני. בפועל, התובע הינו בתחילת דרכו. עבודתו כשליח אינה מלמדת כי החל לכתבו את סיפור חייו. למעשה, גם העובדה שלא השלים את בחינת הבגרות בכיתה יב' אינה מלמדת על כך. מדובר במי שעדיין מחפש את דרכו התעסוקתית.

37. בת.א. (מחוזי ת"א) 36099-11-18 א.ע. נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ ואח' (2024) דובר על נפגעת צעירה (בת 27), אשר עבדה כשמונה שנים כסייעת ושכרה היה (בזמן התאונה) 8,190 ₪. בית המשפט המחוזי קבע כי באותן נסיבות יש לעשות את החישוב לפי שכר של 9,000 ₪ לחודש לעתיד. בית המשפט העליון (כב' השופטת וילנר) שדן בערעור (ע"א 16452-11-24 פלונית נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ (7.7.2025)) קבע כי:-

> "כאמור, בית משפט קמא חישב את הפיצויים בגין אובדן כושר השתכרות לעתיד על בסיס שכר פוטנציאלי של 9,000 ש"ח לחודש. אני סבורה כי נוכח גילה הצעיר של המערערת במועד התאונה; פוטנציאל השתכרותה; ובשים לב לתכניותיה להירשם ללימודי הוראה, היה מקום לקבוע בסיס שכר גבוה יותר" (שם, פסקה 9)

38. למעשה, גם בעניין פחרי שהנתבעת מפנה אליו, דובר על מצב שבו נקבע על ידי בית המשפט כי הוכח שהנפגע בחר בדרך תעסוקתית. דבר שלא נכון למקרה שלפני.

39. ולעניין טענת הנתבעת כי יש מקום ללכת לשכר ממוצע לפי נתוני פילוח של שנות לימוד וזכאות לבגרות, אפנה לע"א 267/12 סרגי דוידנקו נ' הפול – המאגר הישראלי לביטוח רכב

[redacted]

בע"מ (2012) שם הובהר (תוך כדי הפניה להחלטה שניתנה בשנת 2007 בבקשה להבהרת הפסק דין במסגרת ע"א 3375/99 אריה אקסלרד ואח' נ' צור שמיר, חברה לביטוח ואח') כי אין מקום להבחנות אלו.

40. משכך, בעניינו של התובע, יש מקום לקבוע כי בסיס השכר הינו השכר הממוצע במשק, שעומד נכון להיום על 14,219 ₪ (הואיל ומדובר בתביעה לפי פקודת הנזיקין אין מפחיתים מס הכנסה).

הנכות התפקודית/גריעה מכושר השתכרות

41. התובע טוען כי יש לקחת את הנכות בגין הצלקת במלואה, הנתבעת חולקת על כך. בעניין זה הצדק הוא עם הנתבעת. לצלקת שהוצגה בדיון אין משמעות תפקודית נפרדת מההגבלה בתנועות שורש כף היד, מדובר בצלקת ניתוחית ולא מצאתי לנכון לקבל טענות התובע כי היא מפריעה לו בעת לבוש ארוך, או כאשר חם והוא מזיע.

42. מנגד, לנכות בשיעור 10% בשורש כף היד יש לתת משמעות תפקודית מלאה. מדובר במגבלה שמלווה את התובע, יש לה משמעות בכל עבודה שדורשת שימוש ביד, יש מקום לקבל הטענה כי היא מפריעה גם בעת רכיבה על אופנו, ובעת הרמת משאות כבדים. אומנם, התובע עובד (עדיין במשלוחים) אולם משלוחי אוכל אינם "משא כבד".

43. איני מקבל את טענות התובע ולפיהן עבודה כשליח על רכב מקנה תגמול נמוך מאשר שליח על אופנוע, שכן לא הוצגו ראיות למעט אמירה של התובע.

הפיצוי בגין כאב וסבל

44. הנתבעת מפנה לפסקי דין של בתי משפט (שלום) אשר מצאו לנכון לקבוע פיצוי לפי הסכום שלו היה זכאי נפגע, בנתוני התובע, לפי חוק הפיצויים. קביעה זו מתבססת על דבריו של כב' השופט הנדל בעניין אלנסארה הנ"ל. אולם, מדובר באמירת אגב, שלא זכתה לתמיכה מיתר שופטי ההרכב.

45. איני מקבל קביעה זו. ההגבלה שהוטלה במסגרת חוק הפיצויים על הפיצוי בגין כאב וסבל, נובעת ממשטר האחריות המוחלטת שהוטל במסגרת חוק זה.

46. כפי שניתן לראות מהצעת החוק המקורית (ה"ח 1079, 12.7.73, י"ב בתמוז התשל"ג) החוק אימץ המלצות של ועדות שמונו על ידי שרי משפטים (ועדת בן- זאב וועדת ברנזון) ומטרתו הייתה להסדיר את משטר הפיצויים בעקבות תאונות דרכים בצורה הבאה:;

א. הוא אפשר פיצוי ללא הוכחת אשמה (כלומר, גם למי שאשם);

ב. סברו כי הוא יחסוך זמן בניהול ההליך המשפטי;

ג. הורו על הקמת קרנית שנועדה לפצות בתאונות דרכים ללא ביטוח;

47. חוק הפיצויים, שינה את המשטר הביטוחי ואת כללי המשחק, מדובר היה בשינוי משמעותי, **ולכן, כפי שמצוין במפורש בהצעת החוק, בכדי להקל על ביצוע חידוש של חוק הפיצויים, נקבעו שלוש הגבלות על גובה הפיצוי**:-

א. נקבעה תקרה של שילוש השכר הממוצע במשק בכל הקשור לבסיס השכר ממנו נגזר הפיצוי בגין אובדן כושר השתכרות;

ב. ההכנסה שמובאת בחשבון הינה לאחר ניכוי מס הכנסה;

ג. הוטלה תקרה על הפיצוי בגין כאב וסבל.

48. מהרגע שנקבע כי התובע אינו זכאי לפיצוי מכוח חוק הפיצויים, וכי הוא נדרש לפנות להליך של תביעה לפי פקודת הנזיקין, להוכיח את שאלת האחריות להביא חוות דעת אין מקום להחזיר את המגבלות ב"דלת האחורית".

49. אכן, כפי שמציין כב' השופט הנדל בעניין אלנסארה הנ"ל, הדבר יוצר אי נוחות שכן התוצאה הינה כי מי שפעל בניגוד לחוק ולא ערך ביטוח, מקבל בסיומו של ההליך פיצוי גבוה יותר ובכך "החוטא יוצר נשכר". ואכן, זה הטיעון של הנתבעת (איתו פתחתי) ולא בכדי ציינתי כי יתכן ויש מקום לערוך דיון בשאלה ויתכן שהמקום לנהל אתו הינו בית המחוקקים, שכן הפתרון יהיה בדרך של חקיקה שתגביל את הפיצוי למי שנהג ללא ביטוח תקף ואינו זכאי לפיצוי מכוח חוק הפיצויים.

50. דבריו של כב' השופט הנדל וכן פסקי הדין של בתי משפט השלום שהוגשו בתיק זה, מלמדים כי המותבים השונים חשו אי נוחות בגין העובדה שמדובר במי שנהגו ללא ביטוח בניגוד לחוק, ולכן הפחיתו את הפיצויים בדרך זו (כדרך להעניש את הנפגע שלא ערך ביטוח). אולם, אני איני מסכים עם גישה זו.

51. אני סבור כי אם אדם לא נכנס בשערי חוק הפיצויים, והוא נדרש להליך הוכחתי של האחריות ושל הנזק, הוא זכאי לפיצוי שהיה זכאי אדם שנפגע בנסיבות דומות מאירוע נזקי אחר (כגון נפילה מסולם או מעידה ברחוב) ואין מקום להפחית את גובה הפיצוי בראש הנזק של "כאב וסבל" רק עקב מנגנון התאונה וזאת מבלי שהמחוקק יורה לנו על כך.

חישוב הנזקים

<u>נתונים</u>:-

תאריך לידה – [redacted]
תאריך תאונה – [redacted]
נכות רפואית – 19% (10% הגבלה בתנועות שורש כף היד, 10% צלקת)
נכות תפקודית – 10%
בסיס שכר לעתיד – 14,219 ₪
מקדם היוון (עד גיל 67) – 294.47

[redacted]

52. <u>הפסדי שכר בעבר</u> – התובע החל לעבוד במקום העבודה שלושה ימים טרם התאונה, לפני כן עבד בצורה לא מסודרת. יש מקום לפיצוי לפי שלושה חודשים אחרי הניתוח (שהיה חודש לאחר התאונה), כלומר 4 חודשים. בסיס השכר הינו שכר מינימום – סה"כ 22,000 ₪.

53. <u>הפסדי כושר השתכרות</u> – החישוב האקטוארי הינו 419,000 ₪. כפי שהתובע ערך את החישוב לפי 70% מסכום זה, כך אעשה גם אני – סה"כ 293,000 ₪.

54. <u>הפסד הפרשות סוציאליות</u> – התובע הינו שכיר ועל כן יש מקום להפסד של 12.5% בגין רכיב זה – סה"כ (עבר ועתיד) 39,000 ₪;

55. <u>עזרה וסיעוד</u> – לא הובאו ראיות למעט עדות התובע. התובע היה עם קיבוע ארבעה חודשים, קיימת הפרעה בביצוע פעולות הבית – סה"כ 30,000 ₪;

56. <u>כאב וסבל</u> – אין מקום לפיצוי לפי חוק הפיצויים (שעומד כיום על 42,500 ₪). יש לקחת בחשבון ניתוח, אשפוז, תקופת שיקום ארוכה ולכן אני פוסק 100,000 ₪.

57. **<u>סה"כ הנזקים</u>:-** 484,000 ₪. מסכום זה יש להפחית אשם תורם של 20%. ולכן נותר סכום של 387,200 ₪.

לסיכום

58. הנני פוסק לטובת התובע סך של 387,200 ₪. לסכום זה יש להוסיף שכ"ט עו"ד (23.6% כולל מע"מ), החזר האגרה ששולמה, החזר חוו"ד ד"ר רובינסון וכן החזר הוצאות משפט כלליות של 2,000 ₪.

59. החזר האגרה ועלות חוו"ד יעשה לפי תאריך הערך בקבלות שיוצגו, וישולם בהתאם לחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א – 1961 נכון ליום מועד התשלום בפועל.

60. כלל התשלומים ישולמו לתובע, באמצעות ב"כ תוך 30 יום ממועד קבלת פרטי חשבון נאמנות פרטני שיפתח.

המזכירות תשלח את פס"ד לצדדים בדואר רשום עם אישור מסירה
זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 60 יום.
ניתן היום, ו' תשרי תשפ"ו, 28 ספטמבר 2025, בהעדר הצדדים.

[redacted]

יורם ברוזה, שופט, סגן הנשיא